ל) [יומל מג. וש"ג],כרימות כה:, ג) [אחרי פרק יב], ד) [לשון דא"כ מגומגס ויש להגיה דאכתי במקום דא"כ. רש"א], ה) [זבחים פח:], ו) [ל"ל אלא

תורה אור השלם 1. כל הנגע במת בנפש ָּדְּאָדָם אֲשֶׁר יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת מִשְׁכַּן יְיָ טָמֵא וְנִכְּרְתָה הַנֶּפֶּשׁ הָהָוֹא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מֵי נְדָּה לֹא וֹרְק עָלָיו טָמֵא היה עוד טמאתו בו:

2. אוֹ כִי יָגַע בְּטֻמְאַת אדם לכל טמאתו אשר יִטְמָא בָּה וְנֶעְלַם מִּמֶּנוּ יָדע וְאָשֵׁם:

ויקרא ה ג ז ְּוְכָפֶּר עַל הַקּדֶשׁ מָטָמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרְאֵל . ומפשעיהם לכל בתוך טמאתם:

בְּוּמּן ּ טְבְּאַנוּנִם. ויקרא טז טז 1. וַאֲנִי אָתֵּן אֶת פְּנֵי

. ושמרתם כ. מִשְׁמִרְתִּי לְבִלְתִּי עֲשׁוֹת מֵחֶקּוֹת הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר לפניכם נעשר ַרְטַּמְּאוּ בְּדֶּיבֶּט תְטַמְּמוּ בְּדֶם אֱלֹהֵיכָם: ויק ויקרא יח ל ולא תטמא את ָּהָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם ישְׁבִים בָּאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי שׁכַן בְּתוֹּכְהּ בָּה אֲשֶׁר אֲנִי שׁכַן בְּתוֹּכְהּ יְּבֶּי אֲנִי יְיָ שֹׁכֵן בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: במדבר לה לד יִשְׂרָאֵל:

הגהות הב"ח

(ל) תוםפות ד"ה אי וכו׳ ימכפר ענ ע דועות ומרובה כדדרשינן ביה התם. נ"ב בפ' בתרא דכריתו': (ב) בא"ד וי"ל דהאי מיהא נפקח:

מוסף רש"י

מה פשעים שאינם בני קרבן. דפשעים היינו מרדין, שמורד ברבו, וכן הוא אומר (מ"ב ג) מלך מואב פשע בי (בריתות

וכתיב התם. בטומאת מקדש בפרשת פרה אדומה: בה למה לי. למעוטי תרומה דמהיכא תיתי לחיובא דמהני לא אתיא שכן כרת: לרבות נכלת עוף טהור. המטמחה בבית הבליעה שחם חכלה למיפרך ואימא בה ולא קודש הואיל וקודש הוא בכרת כמו מקדש ונכנס למקדש חייב: משום דמיעוטא הוא דאייתר. מיעוט זה בא

לרבות כדמפרש ואזיל ואיתרבאי ביה נבלת עוף טהור ע"י מיעוט אחר מיעוט: לחיב או כי יגע. בטומאת אדם בעולה ויורד כתיב: דלאו בר נגיעה. שאינו מטמא בנגיעה אלא בבית הבליעה על ידי אכילה כדכתיב (ויקרא יו) אשר תאכל נבלה וטרפה וכבס בגדיו ומוקמינן לה בנבלת עוף טהור בתורת כהנים מ ואמרינן התם יכול תטמא במגע ת"ל לטמאה בה אין לך אלא האמור בה שאין לה טומאה אלא אכילתה: וכפר על הקדש. בשעיר הנעשה בפנים כתיב באחרי מות: מטומאות ולא כל טומאות. והואיל ולא פירש לך על איזו מהם לא מסרן אלא לחכמים לפרש על איזו מדבר לא ולמד בבנין אב: מה מלינו שחלק כו'. כלומר חייחו טומאה מלינו חלוקה במקום אחר טומאת מקדש וקדשיו ולקמן [ח.] מפרש לה היכא: אף כאן. שחילק להיות בכפרה ואין שאר טומאות עמה דע שבטומחת מקדש וקדשיו הכתוב מדבר: אף כאן בטומאת מקדש וקדשיו גרסינן ולא גרסינן נחלוק: ממקומו הוא מוכרע. אין אתה לריך להכריעו ממקום אחר כי בו עלמו הכריע הכתוב שאינו מדבר אלא בטומאת מקדש וקדשיו: יכול על כל טומחה שבקדש. בין שיש בה ידיעה בין שחין בה ידיעה: מה פשעים שחינן בני קרבן. שחין פשע אלא מויד: אף הטאים שאינן בני קרבן. יצא שיש בה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם בינתים שהיא בת קרבן: ומנין לשיש בה ידיעה במחלה כו'. ולא לשאין בה ידיעה בתחלה אע"פ שאף היא אינה בת קרבן: לכל חטאתם. הראוי לבא לכלל חטאתם יצאה שאין בה ידיעה בתחלה שאינה באה לכלל חטאת

עוד לעולם: הכי גרסינן חייבי הטאות במשמע ולא גרסינן כל חייבי חטאות: חייבי חטאות במשמע. הראוי לבא לידי חטאת לכשתוודע לו ידיעה בסוף: כל קרבן הוא. כבר מפורש קרבן בפרשת שלח לך [במדבר טו]: במויד ולא אחרו ביה. ואינו נהרג בלא התראה כדאמרי׳ בסנהדרין בפרק היו בודקין (דף מא.): ולא אחיידע ליה. סלקא דעתך אמינא לחלי ליה להגן מן היסורין עד שיוודע לו:

ואיצטריך ג"ש לאפוקי תרומה וא"ת אמאי איצטריך ג"ש דרבי כיון דידעינן מקדש מג"ש דטומאה נילף קודש מדאיתקש למקדש וליכא למימר תרומה נמי דאמר קרא בה ולא בתרומה דהשתא ליכא

וכתיב התם ישמא יהיה עוד שומאתו בו מה להלן מומאת מקדש אף כאן מומאת מקדש ואלא בה למה לי לרבות נבלת עוף מהור הא אמרת בה מיעומא הוא משום דמיעומא הוא אייתר כתיב או כי יגע דבר נגיעה אין דלאו בר נגיעה לא וכתיב בה מיעומא הוה מיעומ אחר מיעום ◊ואין מיעום אחר מיעום אלא לרבו':: יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר הנעשה בפנים וכו': ת"ר יוכפר על הקדש מטומאות בני ישראל וגו' יש לי בענין זה להביא שלש טומאות טומאת ע"ז וטומאת גילוי עריות ומומאת שפיכות דמים בע"ז הוא אומר ילמען ממא את מקדשי בגילוי עריות הוא אומר יושמרתם את משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבות וגו' ולא תממאו בהם בשפיכות דמים הוא אומר יולא תממא את הארץ יכול על ג' מומאות הללו יהא שעיר מכפר ת"ל ימטומאות בני ישראל ולא כל שומאות מה מצינו שחלק הכתוב מכלל כל שומאות הוי אומר שומאת מקדש וקדשיו אף כאן במומאת מקדש וקדשיו דברי ר' יהוד' ר"ש אומר ממקומו הוא מוכרע הרי הוא אומר יוכפר על הקדש מטומאות מטומאות של קודש יכול על כל מומאה שבקודש יהא שעיר זה מכפר תלמוד לומר יומפשעיהם לכל חטאתם יחטאים דומיא דפשעים מה פשעים שאינם בני קרבן אף חטאים שאינם בני קרבן ומנין ליש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף ששעיר זה תולה ת"ל לכל חמאתם חייבי חמאות במשמע אמר מר יש לי בענין זה להביא ג' מומאות מומאת ע"ז ומומאת גילוי עריות ומומאת שפיכות דמים האי ע"ז היכי דמי אי במזיד בר קטלא הוא אי בשוגג בר קרבן הוא במזיד ולא אתרו ביה בשוגג ולא אתיידע ליה גילוי

אבל תרומה לא דמי למקדש וי"ל דאינטריך ג"ש לאייתורי בה לרבות נבלת עוף טהור דלמעט תרומה לא דמהיכא תיתי דמהיקשא דמקדש לא אתי מדאינטריך ג"ש דרבי אבל אי לאו ג״ש דרבי לא הוה מרבינן נבלת עוף אלא אדרבה הוה ממעטינן ליה מכי יגע ובה אתא למעוטי תרומה ומיהו תימה למה לי ג"ש דרבי תיפוק מג"ש דטומאה דלענין קודש נמי דרשינן ליה בפרק בתרא למכות (דף יד:): ויש לי בענין הזה להביא ג' מוֹמאות. אכתי איכא טובא כגון אוכל תרומה בטומא׳ וטמא ששימש אלא נקט הני לרבותא דיש להביא אע"פ שהן חמורות וכי ממעט להו ממעט נמי אחריני א"נ נקט הני אע"ג דלאו טומאה ממש נינהו אלא בלשון טומאה נכתבו וא"ת איך יכפר על כולן הא אמר לקמן (דף ח:) כפרה אחת מכפר ואינו מכפר ב' כפרות וליכא למימר דה"ק יש להביא אחת מג' טומאות ד⁾ דא"כ אמאי איצטריך מטומאה ולא כל טומאה דלא מכפר אלא אחת תיפוק ליה מאחת דדרשינן מיניה לקמן דאינו מכפר ב' כפרות וע"כ אית לן לאוקמה בטומאת מקדש וקדשיו לפי שחלק הכתוב וי"ל דלא חשיב ב׳ כפרות אלא כשמכפר מה שקרבן אחר מכפר וכן משמע לשון הקונטרם דלחמו חדע דהא מכפר על הקודש ועל המקדש ולא מיקרי ב' כפרות כיון שַאין קרבן אחר מכפר כענין זה: ל הוא אומר למען ממא את מקדשי. פירוש קדושת שמי

והאי קרא במולך כתיב וקסבר האי תנא מולך היינו ע"ז ופלוגתא היא בפרק ארבע מיתות (סנהדרין ד' סד.): ובפר על הקדש. אע"ג דנמקדש כדמוכח לקמן מיירי בשמעתין מ"מ מדאפקיה רחמנא

בלשון קודש שמעינן טומאת קודש ומדאיתקש ליכא למימר דאם כן תרומה נמי: אר בשונג בר קרבן הוא. הכא אתי שפיר דפשיטא ליה דלא מכפר אבר קרבן כדדרשינן בסיפא דברייתא חטאים דומיא דפשעים דלאו בני קרבן אבל לקמן דפריך אסיפא דברייתא גופה דקתני יכול על כל טומאה של קודש וכו' האי בר קרבן הוא משמע דבלאו הך דרשה דחטאים דומיא דפשעים

פשיטא ליה דלא מכפר אבר קרבן ונראה דפשיטא ליה משום דאמי מקל וחומר משעיר המשמלח דמכפר על (4) כמה עבירות ומרובה כפרתו אפ״ה אינו מכפר אבר קרבן כדדרשינן ביה התם חטאים דומיא דפשעים וכ"ש אבר קטלא ואבר מלקות דלא מכפר כדמוכח התם דאמר חייבי מלקיות שעבר עליהן יום הכפורים חייבין ופריך פשיטא מ״ש מחייבי חטאות ואשמות ודאין וא״ת ונוקי כגון דאתיידע ליה סמוך לשקיעת החמה וי״ל דהאי 🤃 נמי נפקא לן מסיפא דברייתא דלם מלי ליה: במזיך ודא אתרו ביה. ואם מאמר והם לא אמיא לכלל חטאם וי"ל דהשמא דמוקי במזיד לא הוי חטאים אלא פשעים ובפשעים לא בעינן דאתיא לכלל חטאת דכולהו לאו בני חטאת נינהו אבל גבי שפיכות דמים קשיא דמוקי ליה בשוגג ולא אחיידע ליה והא לא אתי לכלל חטאת ואין לומר הואיל ואתי לכלל גלות אתי לכלל חטאת קרינא ביה דהא מוקי להו למי בהנך דלאו בני גלות נינהו ויש לומר אף על גב דלא אחי לכלל חטאת אין לחוש כיון דחלי נמי אטומאת מקדש וקדשיו דאחי לכלל חטאת וכן משמע לקמן דפריך וניכפר פנימי אדידיה ואדחיצון ואע"ג דכפרת חיצון לא אתי לכלל חטאת וא"ת והיאך אפשר לאוקמה במזיד והא לא משכחת ביה כפרת חיצון דהיינו אין בה ויש בה וישל דאין לחוש דמוקמא כפרת חיצון אטומאת מקדש וקדשיו גרידא ואשת והיכי מצי לאוקמה במזיד ולא אתרו ביה הלא בגדי כהונה מכפרין על אלו ג' עבירות האפוד על ע"ז כחונת על שפיכות דמים ומכנסים על גילוי עריות וי"ל דבעי למימר ששעיר הפנימי יכפר עמהם וזה בלא זה לא יועיל ואע"ג דלקמן פריך וניכפר פנימי אדידיה ואדחיצון ולא בעי למיפרך וניכפרו תרוייהו אחד דשתי קרבנות ודאי אין סברא שיבואו לכפר על דבר אחד אבל זה אפשר דבגדי כהונה יכפרו עם קרבן דבר אחד. בשונג ולא אתיידע ליה. ואם מאמר והמקשה מה היה סבור דהא כי מוקמינן ליה בטומאת מקדש וקודש איירי נמי בשוגג ולא אתיידע ליה דהיכא דאתיידע ליה בר קרבן הוא ויש לומר דמטומאת מקדש וקדשיו אתי שפיר דאיכא לאוקמה

במזיד ואפילו אתרו ביה דליכה ¹⁾ כרת ומשום הכי פריך טפי אהנך ג' טומאות דאיכא למיפרך בין בשוגג בין במזיד אבל קשיא דאטומאת מקדש וקדשיו נמי איכא למיפרך אמזיד אי במזיד בר מלקות הוא דחייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן:

וכתיב במקדש טמא יהיה עוד טומאתו בו. מה להלן (קרבן) [טומאת מקדש] אף כאן קרבן בטומאת מקדש וקדשיו. אשר יטמא בה לרבות נכלת עוף טהור דלא מטמא במגע אלא בבית הבליעה: ת״ר וכפר על הקדש מטומאת בני ישראל. יש לי בענין אינטריך זה להביא ג' טומאות טומאת ע"ז וטומאת גלוי עריות וטומאת שפיכות דמים. טומאת ע"ז שנאמר למען טמא את מקדשי ולחלל את שם קדשי. ורחלל את שם קדשי. בג"ע כתיב כו'. עד ומנין שעל שיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר ויוה"כ תולה. שנאמר לכל חטאתם חייבי חטאות במשמע. אוקמוה [טומאת ע"ז] יש לומר לך אם הוא יש לומו לן אם הוא במזיד ולא אתרו ביה דלאו בר קטלא הוא. או בשוגג ולא אתיידע ליה דלאו בר קרבן הוא שעיר זה תולה והוא הדין בטומאת גלוי עריות וטומאת